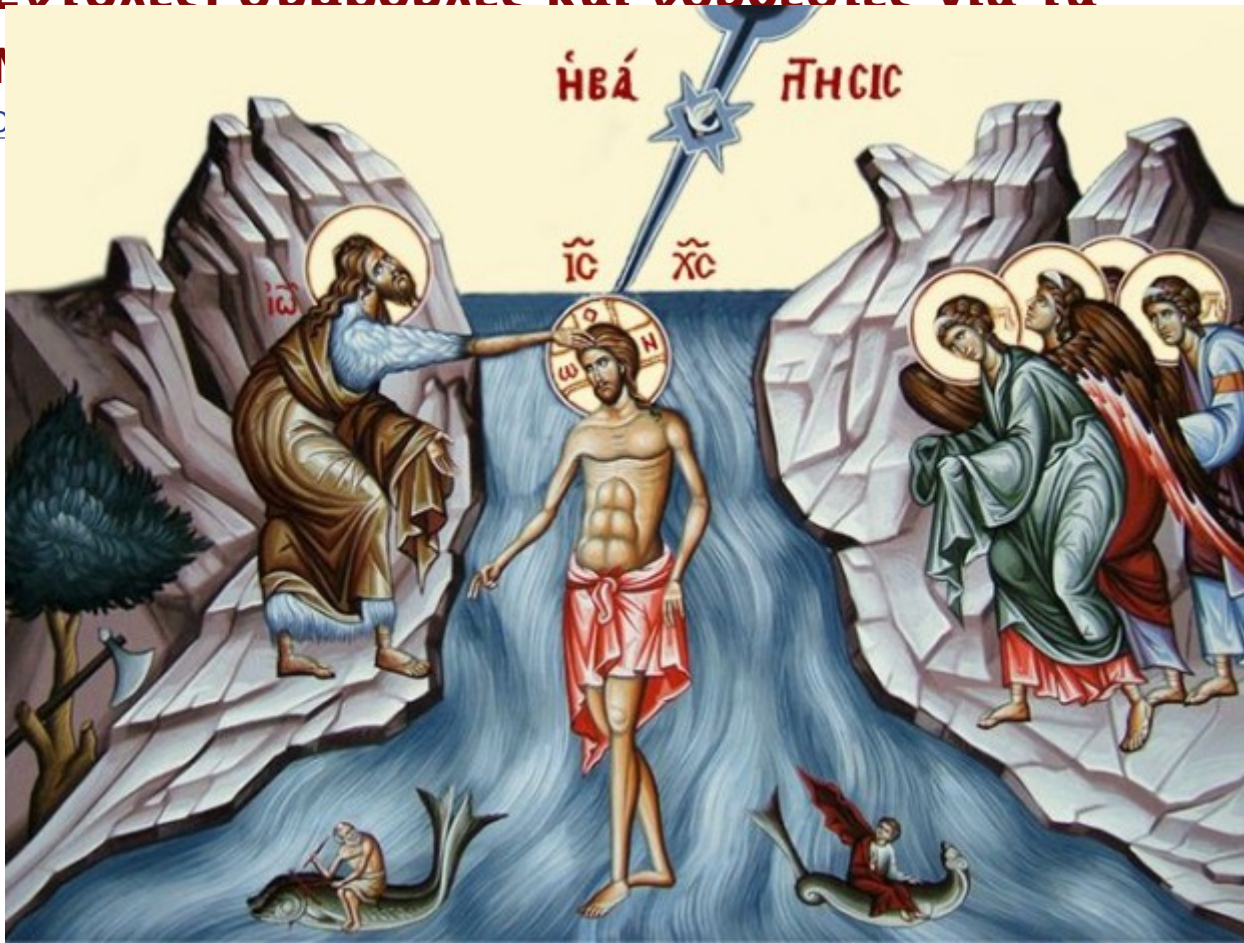

Εντολές, συμβουλές και νουθεσίες για τα

Ο μη

βαπτισμένος εάν δεν είναι χριστιανός

δεν επιτρέπεται να γίνεται ανάδοχος

ούτε να παρευρίσκεται σε τέλεση μυστηρίου (μάλιστα της Θείας Λειτουργίας),

όπως ούτε να προσέρχεται στη Θεία Κοινωνία.

«Κατ' Εικόνα»

Ο Δημιουργός έπλασε τον άνθρωπο «κατ' εικόνα και ομοίωσή του» και τον προίκισε με δυνατότητες, με τις οποίες, όταν έλθει «το πλήρωμα του χρόνου», να

μπορεί να προχωρήσει στον τελικό προορισμό του, στη Βασιλεία του Θεού. Μεγάλη και ιδιαίτερη η τιμή αυτή του Θεού προς τον άνθρωπο!

Αλλά το πλάσμα του δεν εκτίμησε την τιμή αυτή και δεν ανταποκρίθηκε δεόντως. Αγνόησε το νόμο και το θέλημά του και προχώρησε στη ζωή με πολλές παραβάσεις και ανεπίτρεπτες περιπτώσεις παρακοής. Δηλαδή προχώρησε σε αντίθετη πορεία προς εκείνη του «κατ' εικόνα και ομοίωση».

Ο αντίδικος διάβολος χαίρεται και ικανοποιείται με την πορεία μας. Πανηγυρίζει, όταν αμαρτάνουμε, όπως και όταν μένουμε αμετανόητοι. Απαιτούνται κάποιες διορθώσεις. Η αποκατάστασή μας όμως δεν μπορεί να επιτευχθεί με τις δικές μας δυνατότητες. Μας είναι αναγκαία μία άλλη δύναμη, η άνωθεν βοήθεια. Ο Κύριος στη διδασκαλία του ανέφερε ότι: «Εν τω κόσμω τούτω θλίψιν έξετε». Και υπέδειξε: «Θαρρείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον», που σημαίνει ότι με τη νίκη και με τη δύναμή του μπορούμε και μείς να γίνουμε ισχυροί και δυνατοί, ώστε και σε δύσκολες περιπτώσεις να προχωρήσουμε σωστά, να μην ηττηθούμε, αλλά να αναδειχθούμε θριαμβευτές.

Μας είναι αναγκαίο. Ας επιδιώξουμε να το επιτύχουμε.

Το Βάπτισμα

Η Εκκλησία, για να μας βοηθήσει να επιτύχουμε να φθάσουμε στο τέλος της πορείας μας και να κληρονομήσουμε τη Βασιλεία του Θεού, χρησιμοποιεί μεταξύ άλλων και τα επτά ιερά Μυστήρια. Με αυτά μεταδίδεται αοράτως στους ανθρώπους και μάλιστα στους πιστούς χριστιανούς η αγιαστική και σωστική Χάρη του Θεού.

Πρώτο στη σειρά των ιερών Μυστηρίων είναι το Άγιο Βάπτισμα. Είναι το μυστήριο της Υιοθεσίας. Κατά τον απόστολο Παύλο: «Ότε ήλθε το πλήρωμα τον χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον υιόν αυτού, γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράση, ίνα την υιοθεσίαν απολάβωμεν» (Γαλ. δ' 4,5). Όλοι οι χριστιανοί έχουμε την υιοθεσία αυτή.

Με το Μυστήριο του Βαπτίσματος ο άνθρωπος γίνεται χριστιανός και μέλος της Έκκλησίας. Κατά την τέλεση του Βαπτίσματος συγχωρούνται όλα τα άμαρτήματά μας. Έξαλείφεται το προπατορικό αμάρτημα, που μας έχει

κληροδοτηθεί και νεκρώνεται ο παλαιός άνθρωπος της αμαρτίας.

Την ώρα του Βαπτίσματος που θανατώνεται ο παλαιός άνθρωπος, γεννιέται ο νέος, ανασταίνεται ο πνευματικός άνθρωπος. Η επιτυχία αυτή είναι δωρεά του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, ο οποίος ήλθε στον κόσμο, έγινε άνθρωπος, «ίνα σώσει τον άνθρωπον».

Το μυστήριο του Βαπτίσματος ίδρυσε (συνέστησε) ο Θεάνθρωπος Κύριος Ιησούς Χριστός κατά την τριετή επίγεια παρουσία και δραστηριότητά του. Το ίδρυσε με μία πράξη του και με ένα λόγο του. Η ιδρυτική πράξη είναι η προσωπική του βάπτισμα από τον Ιωάννη τον Πρόδρομο και ο λόγος του είναι η προτροπή που έδωσε στους Μαθητές του: «Πορεύθεντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα εντειλάμην υμίν» (Ματθ. 28,19). Δηλαδή όλες τις εντολές του.

Ο Πρόδρομος με θεία φώτιση γνώριζε ότι ο Χριστός ήταν ο αναμάρτητος Υιός και Λόγος του Θεού. Πίστευε ότι ο Θεάνθρωπος δεν χρειαζόταν να βαπτισθεί με το βάπτισμα μετανοίας, που ήταν για τους αμαρτωλούς ανθρώπους. Όταν ο Χριστός πλησίασε τον Πρόδρομο, για να τον βαπτίσει, εκείνος ηρνείτο. Ο Χριστός όμως επέμεινε στον Πρόδρομο να τελέσει το βάπτισμα, για να γίνει το θέλημα του Θεού. Τότε ο Πρόδρομος υποχώρησε και το βάπτισμα έγινε. Μάλιστα την ώρα εκείνη ακούστηκε φωνή από τον ουρανό, που έλεγε: «Ούτος εστί ο υιός μου ο αγαπητός, εν ω ευδόκησα» (Ματθ. γ' 17).

Το Βάπτισμα του Χριστού αποτελεί πρότυπο για μίμηση από όλους τους χριστιανούς. Για το λόγο αυτό ανήκει στα υποχρεωτικά Μυστήρια. Δεν είναι προαιρετικό.

Τρία τα Βαπτίσματα

Στους χρόνους που ο Χριστιανισμός ξεκίνησε την προσφορά του στην ανθρωπότητα, στην περιοχή της Ιουδαίας (κατά τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη) υπήρχαν τρία βαπτίσματα σε χρήση.

Πρώτο (χρονολογικά) ήταν το Ιουδαϊκό βάπτισμα. Αυτό δεν ήταν Μυστήριο και δεν είχε σχέση με το πνεύμα και τις παραδόσεις του Χριστιανισμού. Ήταν

νομικό και τυπικό. Ήταν ευτελέστατο, χωρίς ουσιαστική προσφορά. Εξυπηρετούσε το λαό σε θέματα και προβλήματα παραδοσιακά. Μάλιστα η τυπικότητά του είχε μηδενίσει την ουσιαστική προσφορά του. Βοηθούσε μόνο σε κάθαρση του σώματος.

Δεύτερο ήταν το βάπτισμα Ιωάννου του Προδρόμου. Εκείνος βάπτιζε κατά κανόνα στον Ιορδάνη ποταμό. Το βάπτισμά του ήταν κυρίως βάπτισμα μετανοίας. Το μαρτυρούν και οι προτρεπτικοί λόγοι του: «Μετανοείτε, ήγγικε γάρ η βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. γ' 2). Το δεύτερο βάπτισμα ήταν οπωσδήποτε καλύτερο από το πρώτο. Το συνόδευε η βεβαίωση των λόγων του Προδρόμου: «Εγώ βαπτίζω υμάς εν ύδατι εις μετάνοιαν. Ο οπίσω μου ερχόμενος (ο Χριστός) ισχυρότερός μου έστι, ου ούκ ειμί ικανός τα υποδήματα βαστάσαι, αυτός υμάς βαπτίσει εν Πνεύματι αγίω και πυρί», δηλ. με το καθαρτικό πυρ της χάριτος (Ματθ. γ' η).

Τρίτο ήταν το Βάπτισμα του Χριστού, που ενεργοποιείτο από «το πυρ» και από «το Άγιον Πνεύμα». Απέβλεπε στον καθαρισμό «ψυχής τε και σώματος» του ανθρώπου. Αυτό είναι το ουσιαστικό αλλά και το τέλειο βάπτισμα. Αποτελεί δώρο της φιλανθρωπίας του Θεού προς τον άνθρωπο.

Η υπεροχή του χριστιανικού Βαπτίσματος

Στην Αγία Γραφή αναφέρεται το ερώτημα: «Τις δύναται αφιέναι ανθρώποις αμαρτίας, εί μή μόνον εις, ο Θεός;» (Μάρκ. 3,7). Όπως γνωρίζουμε και πιστεύουμε άφεση αμαρτιών παρέχεται μόνο στον Χριστιανισμό, λόγος για τον οποίο το Χριστιανικό βάπτισμα υπερέχει όλων των άλλων, εφόσον μόνον αυτό παρέχει τη χάρη του Θεού και άφεση αμαρτιών. Η υπεράνθρωπη χάρη του αναμάρτητου Ιησού Χριστού, του παντοδύναμου και θαυματουργού Θεού, προσφέρει αναμφισβήτητα άφεση αμαρτιών, εφόσον Εκείνος μόνον διαθέτει τις δυνάμεις, που απαιτούνται για το θέμα αυτό.

Περί το τέλος της ακολουθίας του βαπτίσματος, ο ιερέας λέγει στον βαπτιζόμενο: «Εβαπτίσθης, εφωτίσθης, εμυρώθης, ηγιάσθης απελούσθης». Είναι οι δωρεές του Μυστηρίου αυτού, με τις οποίες ο άνθρωπος (άσχετα με την ποσότητα και ποιότητα των αμαρτιών του), εφόσον μετανοεί, μπορεί να βοηθηθεί, για να προχωρήσει στην εν Χριστώ νέα ζωή και να αναδειχθεί «εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού», όπως αναφέρει ο απόστολος Παύλος (Εφεσ. δ' 13).

Εδώ ταιριάζει να μεταφέρουμε ένα σχετικό στίχο του χριστιανού ποιητή Γ. Βερίτη:

«Μείνε, Θεέ μου,
το θάρρος κι η ελπίδα μου,
φίλος, παράκλητος, Θεός μου!
Με σένα θάμαι παντοδύναμος
και νικητής όλου του κόσμου».

(Από τον: «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ»).

Ίδρυση της Εκκλησίας

Η σωτηρία του ανθρώπου και η βασιλεία του Θεού αφορούν όλους τους ανθρώπους, που θα ζήσουν στον πλανήτη μας μέχρι τη συντέλεια του κόσμου. Για την πραγματοποίηση του σωτηρίου αυτού έργου ο Υιός και Λόγος του Θεού, το δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, έλαβε την ανθρώπινη σάρκα, ήλθε στον πλανήτη μας και κατά την τριετή επίγεια παρουσία του: «διήλθεν ευεργετών και ιώμενος πάντας» (Πράξ. 10, 38).

Εκείνος ίδρυσε την Εκκλησία και την αγίασε με τη Σταυρική του θυσία. Η Εκκλησία τελεί τα άγια Μυστήρια, με τα οποία παρέχεται στα μέλη της η εξαγιαστική και σωτήρια χάρη του Θεού. Τον «Θεόν (δηλ. τον Πατέρα) ουδείς εώρακε πώποτε. Ο μονογενής Υιός, ο ων εις τον κόλπον του Πατρός, εκείνος εξηγήσατο» (Ίω. α , 18).

Όσοι λοιπόν είναι χριστιανοί και θέλουν, μπορούν να ζητούν από τον Θεάνθρωπο Κύριο τον εξαγιασμό τους και να λάβουν τη σωτήρια χάρη του. Η παροχή της Χάριτος του Θεού παρέχεται σε όλα τα μέλη της Εκκλησίας.

Βασική προϋπόθεση είναι η σχετική θέληση και αναζήτηση των ενδιαφερομένων. Άλλωστε την Εκκλησία ίδρυσε «έργω και λόγω» του ο Χριστός κατά την τριετή επίγεια παρουσία του. Την ίδρυσε κατά τη γνωστή ημέρα της Πεντηκοστής, που είναι η γενέθλια ημέρα της. Τότε ο Θεάνθρωπος έστειλε στους Μαθητές του το Άγιο Πνεύμα, για να τους φωτίζει, να τους καθοδηγεί και να τους αγιάζει, ώστε η Εκκλησία να επιτελεί αποτελεσματικά το σωτήριο έργο της.

Ο Ανάδοχος

Στο χώρο του Χριστιανισμού (και της Εκκλησίας) ανάδοχο ονομάζουμε τον άνδρα ή τη γυναίκα, ασχέτου ηλικίας, που είναι χριστιανός και έχει πλήρη και σωστή γνώση της Χριστιανικής Πίστεως. Είναι πιστός άνθρωπος, αναστρέφεται με καλή συμπεριφορά και διακρίνεται για τα πνευματικά του βιώματα. Αγωνίζεται τον καλό αγώνα της πίστεως και αισθάνεται χρέος και καθήκον να γνωστοποιεί τα της πίστεως ατόφια και σωστά σε τρίτους. Χρέος του Ισόβιο: να είναι υπόδειγμα καλού χριστιανού.

Σήμερα στο βάπτισμα νηπίων και άλλων περιπτώσεων χρησιμοποιείται ως νουνός (ανάδοχος) πρόσωπο ώριμο στην ηλικία, το οποίο πρέπει να διαθέτει τις αναφερόμενες αρετές, αλλά και την ικανότητα μεταδόσεως της πίστεως σε τρίτους. Πάντοτε όμως και χωρίς παραλείψεις στον αναδεκτό του, εφόσον βρίσκεται σε κατάλληλη ηλικία.

Ταιριάζει να αναφέρουμε εδώ το περιστατικό του Αποστόλου Πέτρου, που συνέβη στην είσοδο του ναού των Ιεροσολύμων. Όταν μία μέρα έμπαινε στο ναό, τον πλησίασε (με τον τρόπο του) ένας χωλός και ζήτησε ελεημοσύνη. Ο απόστολος Πέτρος του απάντησε: «Αργύριον και χρυσίον ουχ υπάρχει μοι. Ο έχω, τούτό σοι δίδωμι». Έστρεψε το βλέμμα του στον ουρανό και προσευχήθηκε στον Χριστό για τη θεραπεία του. Σε λίγο «είδεν αυτόν πας ο λαός περιπατούντα και αινοούντα τον Θεόν» (Πράξ. γ' 6-9).

Για τον οποιονδήποτε ανάδοχο του Χριστιανισμού η ουσία δεν είναι στην προσφορά χρημάτων ή υλικών αγαθών. Προέχει η εκδήλωση πνευματικού ενδιαφέροντος και η οποιασδήποτε μορφής βοήθεια για σοβαρά και αναγκαία θέματα. Προηγείται ασφαλώς όλων των περιπτώσεων η σωστή καθοδήγηση του αναδεκτού σε θέματα πίστεως και σοβαρής πορείας στη ζωή, που οδηγεί στη βίωση της πίστεως.

Ο ανάδοχος

δεν μπορεί να είναι

αλλόθρησκος, ετερόδοξος ή άθεος,

ούτε να έχει τελέσει
μόνο πολιτικό γάμο.

Το Χρίσμα

Περί το τέλος του Μυστηρίου του Βαπτίσματος τελείται ένα δεύτερο Μυστήριο, το Χρίσμα, που είναι σε όλους τους χριστιανούς αναγκαίο, γι' αυτό και είναι υποχρεωτικό. Είναι ανεπανάληπτο. Στον κάθε χριστιανό τελείται μόνο μία φορά. Το Χρίσμα είναι η επιδημία του Αγίου Πνεύματος στον νεοφώτιστο χριστιανό. Η επιδημία αυτή αναδεικνύει κατά Χάριν τον χριστιανό τέκνο του Θεού.

Με το μυστήριο του Χρίσματος συνδέουμε τον εαυτό μας με τον Θεό, για να παρέχει τη Χάρη του και να παρουσιάσουμε στην πορεία της ζωής μας πνευματικούς καρπούς. Όταν μας επισκιάζει, μας εξαγιάζει, ακόμη μας ζωογονεί πνευματικά και μας αναγεννά.

Τελείται πάντοτε προς το τέλος του Βαπτίσματος, τότε ο βαπτιζόμενος βρίσκεται για λίγο χρόνο δίπλα στην κολυμβήθρα. Ο νεοφώτιστος είναι γυμνός και ο ιερέας τον χρίει (σφραγίζει σταυροειδώς) με το ιερό σκεύος του Χρίσματος. Τον χρίει δηλαδή σε διάφορα μέλη (σε πολλά σημεία) του σώματος και επαναλαμβάνει πολλές φορές τη λειτουργική φράση: «Σφραγίς Δωρεάς Πνεύματος Αγίου». Αμήν.

Τι πρέπει να γνωρίζουμε για το Βάπτισμα

- 1.** «Εάν μη τις γεννηθεί εκ ύδατος (του Βαπτίσματος) και πνεύματος, ού δύναται (όπως ο αβάπτιστος) εισελθείν εις την βασιλείαν του Θεού» (1ω. γ' 5).
- 2.** Το βάπτισμα Ιωάννου του Προδρόμου ήταν βάπτισμα μετανοίας για άφεση αμαρτιών.

3. Σε κάθε βάπτισμα χρησιμοποιείται ένα κατάλληλο πρόσωπο ως νουνός-ανάδοχος του Βαπτιζομένου.

4. Ο βαπτιζόμενος καταδύεται και αναδύεται από τον ιερέα στο αγιασμένο νερό (της κολυμβήθρας) τρεις φορές, λέγοντας την λειτουργική φράση: «Εις το ονομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος».

5. Ο νηπιοβαπτισμός καθιερώθηκε, ώστε σε περίπτωση θανάτου ενός νηπίου ή μικρού παιδιού, να μην είναι αβάπτιστο, διότι αυτό δεν δικαιούται να εισέλθει στη βασιλεία του Θεού.

Πηγή: Ημερολόγιο 2013, αφιερωμένο στο Ιερό Μυστήριο του Βαπτίσματος, έκδοση Ι.Μ. Σταγών και Μετεώρων, Καλαμπάκα.